

Willy Brandt, Efter segern

Source: BRANDT, Willy. Efter segern. Diskussionen om krigs- och fredsmålen. Stockholm: Albert Bonniers Förlag, 1944. p. 242-246.

Copyright: Willy Brandt

URL: http://www.cvce.eu/obj/willy_brandt_efter_segern-sv-b454a42b-4920-420a-a1f6-fb92e5c4385a.html

Publication date: 03/07/2013

Willy Brandt, *Efter segern*

[...]

32. Tyskland och Europa

En ny tysk regim som ska kunna hävda sig gentemot den egna befolkningen och uppfylla de garantier som krävs av segermakterna kommer genast att ställas inför dessa uppgifter:

För det första måste man hårt och hänsynslöst slå ned på de nazistiska förbrytarna. De måste arresteras och bestraffas och i den utsträckning detta krävs utlämnas till de allierade. Alla offentliga institutioner måste utrensas. SS- och gestapomän och andra fanatiska nazister måste interneras och sättas till tvångsarbete i den utsträckning de inte blir dömda. Det är mycket tvivelaktigt om denna uppgift kan lösas om man (såsom det antytts som en amerikansk programpunkt i American Mercury) övertar den tyska polisen och låter den behålla sina skjutvapen. Den är Himmlers polis även om det kan finnas en del enskilda hyggliga polismän inom den.

För det andra måste de demokratiska grundrättigheterna återupprättas för dem som godkänner demokratin som arbets- och diskussionsgrundval. Förutom yttrandefrihet och religionsfrihet återinförs organisations- och pressfrihet.

För det tredje gäller det att uppehålla livet på folket, att påskynda industrins omläggning till arbete för nyttiga ändamål och att förhindra massarbetslöshet med därav följande socialt kaos. Dessa uppgifter kan lösas endast om man "övertar" en stor del av nazisternas krigskontrollapparat för näringslivet. Annars kommer det att bli ett sammanbrott över hela linjen. Det centrala är inte dogmstrider om socialisering kontra privat initiativ, utan frågan om hur man undgår hungersnöd och hur soldaterna ska kunna föras tillbaka till normal sysselsättning. Det gäller emellertid att sörja för att pålitligt folk övertar administrationen av planhushållningsapparaten och att en betryggande demokratisk kontroll skapas. Kooperativa produktions- och distributionsorgan bör kunna finna en viktig plats vid denna omläggning.

För det fjärde blir uppgiften att demokratisera förvaltningen, rättsväsendet, undervisningen osv. Den kommunala självstyrelsen bör stärkas. Kulturell och förvaltningsmässig decentralisering måste samordnas med behovet av stark centralisering på det ekonomiska området.

Lösningen av dessa uppgifter för att få en utgångspunkt för en vidare utveckling i demokratisk riktning är emellertid avhängig av den tyska revolutionens utrikespolitik och av utlandets hållning gentemot den tyska revolutionen.

De tyska socialistiska organisationernas union i Storbritannien fastslog i en deklaration i oktober 1943 att det första målet för deras internationella efterkrigspolitik skulle bli "att inlemma ett demokratiskt Tyskland i en internationell ordning". Man uttalade vidare att det demokratiska Tysklands första bidrag till ett internationellt säkerhetssystem skulle bli en omedelbar militär avrustning. "Vi anser det vara en hedersplikt för det blivande fria Tyskland", hette det vidare, "att med all kraft hjälpa till att gottgöra de orättvisor, som tillfogats andra folk av Hitler-Tyskland, och att återuppbygga Europa."

Men det kommer också att finnas nationalistiska krafter i det nya Tyskland. Man kan vänta av uppriktiga demokrater att de utan hänsyn till dessa ska halla fast vid en europeisk och internationell målsättning och söka vinna större delen av sitt folk för denna. Däremot bör man kanske inte vänta att tyska demokrater på alla punkter ska vara inställda på att utan vidare underteckna alla papper som föreläggs dem utifrån.

Efter allt som skett kan ingen fred vara "orättfärdig" jämfört med hur nazismen uppfört sig mot andra länder. Å andra sidan ska det mycket till för att fastställa fredsvillkor, som tyskarna kommer att betrakta som "rättfärdiga". Den enda lösningen är att det tyska problemet inordnas i sitt europeiska sammanhang. I fråga om uppgörelsen med nazismen och återupprättandet av demokratiska organisationer och institutioner föreligger det uppenbart ett gemensamt intresse för de förenade nationerna och demokratiska tyskar -

antingen det nu finns många av dem eller inte. Även vid lösningen av de ekonomiska problemen bör man som grundval lägga en värdering av vad som är rationellt från europeiska och internationella synpunkter.

I den engelska diskussionen har särskilt Economist hävdad att det tyska problemet borde ses som ett led i lösningen av de internationella frågorna. Det viktigaste är inte om tyskarna är "goda" eller "onda" utan att skapa ett tryggt internationellt system. Saken bör inte dryftas med utgångspunkt från Tyskland, säger Economist, utan med hänsyn till de förenade nationernas egna intressen. En liknande uppfattning har framträtt bl. a. i den norska Fri Fagbevegelse och i fransmännens illegala Populaire.

I Chathamgruppens rapport (Problemet Tyskland) förklaras det att den dominerande faktorn bör vara Europas behov som helhet betraktat. "Sålunda torde ockupationen av strategiska stöddepunkter i de förenade nationernas namn kunna bli nödvändig i säkerhetens och den effektiva nedrustningens intresse. Allmänna ekonomiska synpunkter kunna också bli utslagsgivande för lösningen av särskilda territoriella problem." Till villkoren för genomförandet av en sådan politik bör emellertid höra att Tyskland deltar i utformandet av den europeiska politiken och att tyska synpunkter blir beaktade vid avvägningen av vad som är europeiska gemensamhetsintressen.

Att en sådan samordning behövs för en rationell lösning av skadeståndsproblemet har allaredan antytts i ett annat sammanhang. Löses problemet isolerat kommer Tyskland på basis av en mycket låg levnadsstandard att utvidga exporten och kasta ut dumpingvaror på segrarmakternas marknader. Följderna för levnadsslandarden i andra länder och för den internationella handeln är uppenbara. Blir Tyskland däremot anvisat sin plats i en organiserad europeisk och internationell ekonomi kan det lämna sitt bidrag till återuppbyggnaden utan att skada andra.

Times ställde i december 1943 parollen att inte bryta Tysklands enhet i stycken utan införliva den med Europas större enhet. Syftar man till en ordning där Europas näringsliv ska samordnas är det naturligt — vilket antytts bland annat av engelska radikala kretsar — att upprätta en kooperation mellan kol-, järn- och stålindustrierna i Ruhrområdet, Lothringen, Belgien, Luxemburg och Holland. Förutom att respektive länder fick sin andel i det nya västeuropeiska industriområdet som skulle komma att upphäva Ruhrområdets hegemoni, kunde det också mycket väl tänkas, att det ordnades på sådant sätt att även de stora allierade makterna blev tillfredsställande representerade. Något liknande har antytts för det schlesiska industriområdet, som tidigare var splittrat mellan Tyskland, Polen och Tjeckoslovakien. Även för den kemiska industrin har planer framlagts på en samordning, som spränger de tidigare statsgränserna.

Det vi har att göra — säger Harold Laski — är att planlägga en ekonomi med fullt utnyttjande av Tysklands industripotential för att därigenom höja hela världens levnadsstandard, Tysklands medräknad. Men detta kräver att man slår in på en ny ekonomisk politik, i Europa och i världen för övrigt.